

BİZANS DÖNEMİ BAHÇE VE PEYZAJ SANAT TARİHİ

BİZANS İMPARATORLUĞU'NUN KURULUŞU

- Roma imparatoru Diocletianus geniş olan ülke yönetimini kolaylaştırmak için imparatorluğu ikiye ayırmıştır.
- Büyük Constantin hükümet merkezini İzmit'ten boğazın kıyısındaki Byzantion'a taşımış ve kendi isminden dolayı şehre Constantinopolis adı verilmiştir.

BİZANS SANAT TARİHİNİN BAŞLANGICI

- İmparatorluk merkezi Konstantinopolis'in (İstanbul) kuruluşuyla başlatılan Bizans sanatının tarihi
 - *Erken Bizans (330-726)
 - *Orta Bizans (867-1204)
 - *Son Bizans (1261-1453)
- dönemleri olmak üzere üçe ayrılır. Bu sanat, 1453'te Konstantinopolis'in Türkler tarafından alınmasından sonra gelişmesini Balkanlar'da sürdürmüştür, İtalya, Doğu Avrupa ve Rusya topraklarında da uzun bir süre etkisi devam etmiştir.

BİZANS SANAT TARİHİNİN BAŞLANGICI

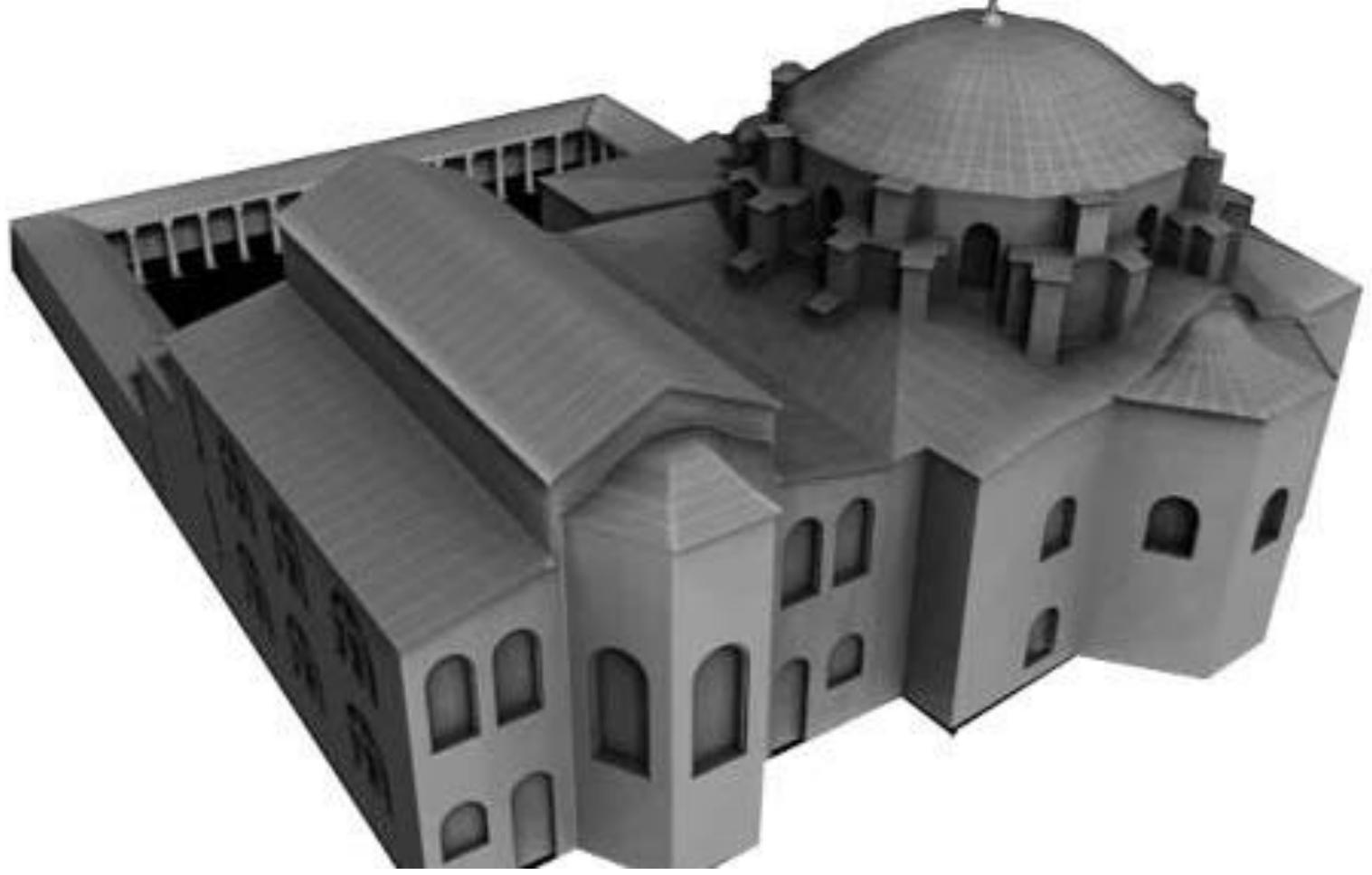
- Bizans sanatı Helenizm ve Roma sanatlarının içinden filizlenmiş ama Hıristiyan dininin ve Mısır, İran, Suriye gibi Bizans İmparatorluğu'nun yayıldığı bölgelerdeki çeşitli kültür çevrelerinin de etkisi altında kalarak biçimlenmiştir. Bizans bireşimini oluşturan öğeler içinde en önemlileri Helenistik Roma ile Sasani sanat gelenekleridir. Bir yandan klasik düzenler, Bazilikal ve merkezî planlı yapı biçimi, antik öge ve düzenlemeler gibi Helenistik Roma sanatı öğeleri, bir yandan da tuğla kubbeli yapı, bezemesel ve yüzeysel sanat üslubu, soyutlama ve mistik anlatım gibi Sasani sanatı öğeleri Bizans sanatı içinde özümlemişlerdir.

BİZANS SANATININ İÇERİĞİ

- Klasik Roma ve Yunan sanatının aksine metafizik düşünce ve duyguların ifadesi olarak ortaya çıkmıştır.
- Bizans Mimarisi esas olarak dini yapılara yönelmiştir. Bunların yanı sıra hükümdar sarayları, büyük sosyal tesisler, gimnaziumlar, stadiyumlar, hipodromlar, agoralar, hamamlar, su kemerleri, anıtsal dikili taşlarla şehirlerini bezemişlerdir.

BİZANS SANATININ İÇERİĞİ

- Bizans mimarisinde günümüze gelebilmiş olan yapılar daha çok dayanıklı malzemedен yapılmış olan dinsel ve anıtsal eserlerdir
- Bazı tasvir ve kazılardan elde edilen bilgilere göre Bizans evleri Pompei'dekilere benzer, Roma karakterindedirler.

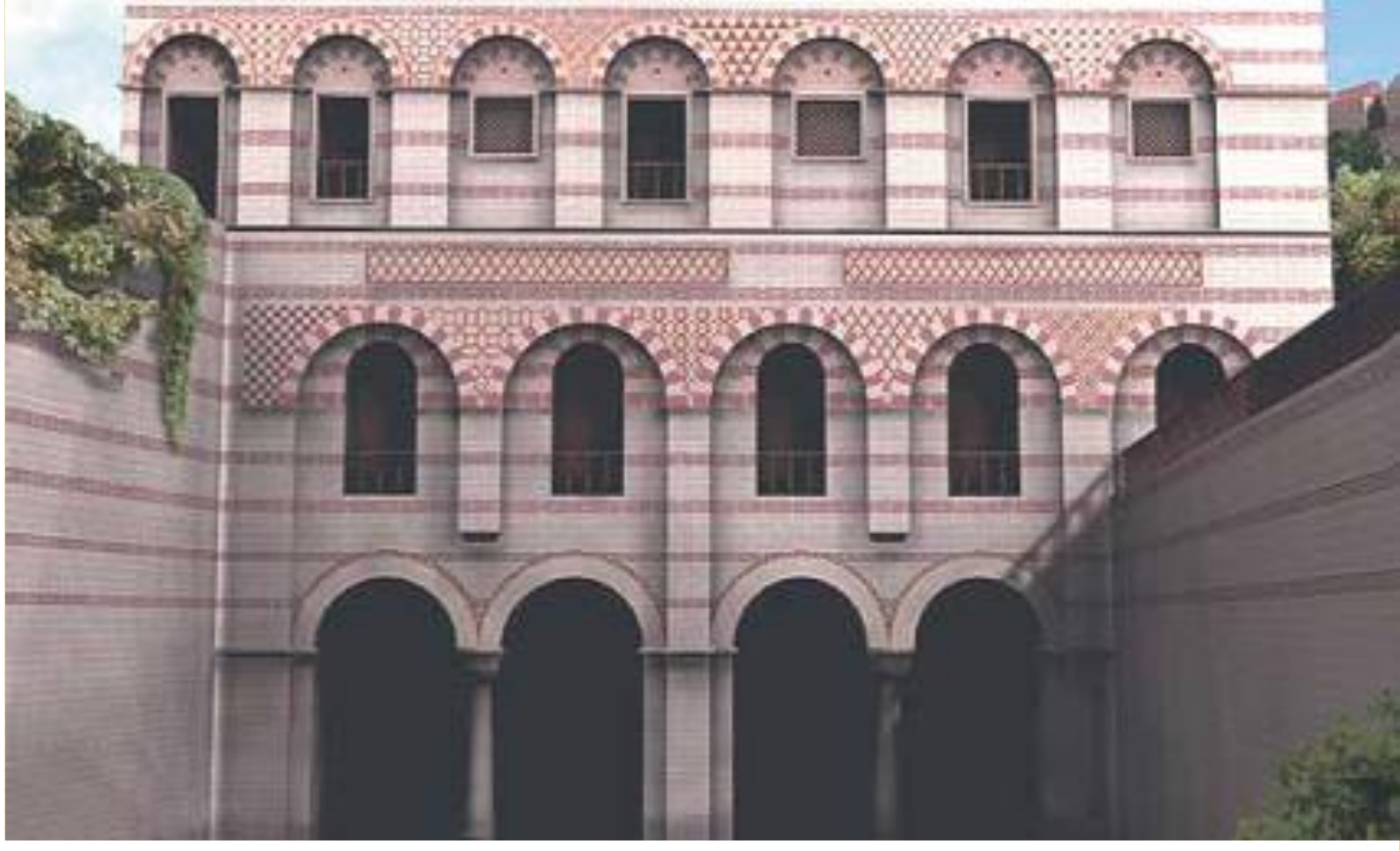
Sergios Bacchos (Küçük Ayasofya) Kilisesi İSTANBUL

Merkezi planlı kiliseler kare ya da çokgen biçiminde yapılmıştır.

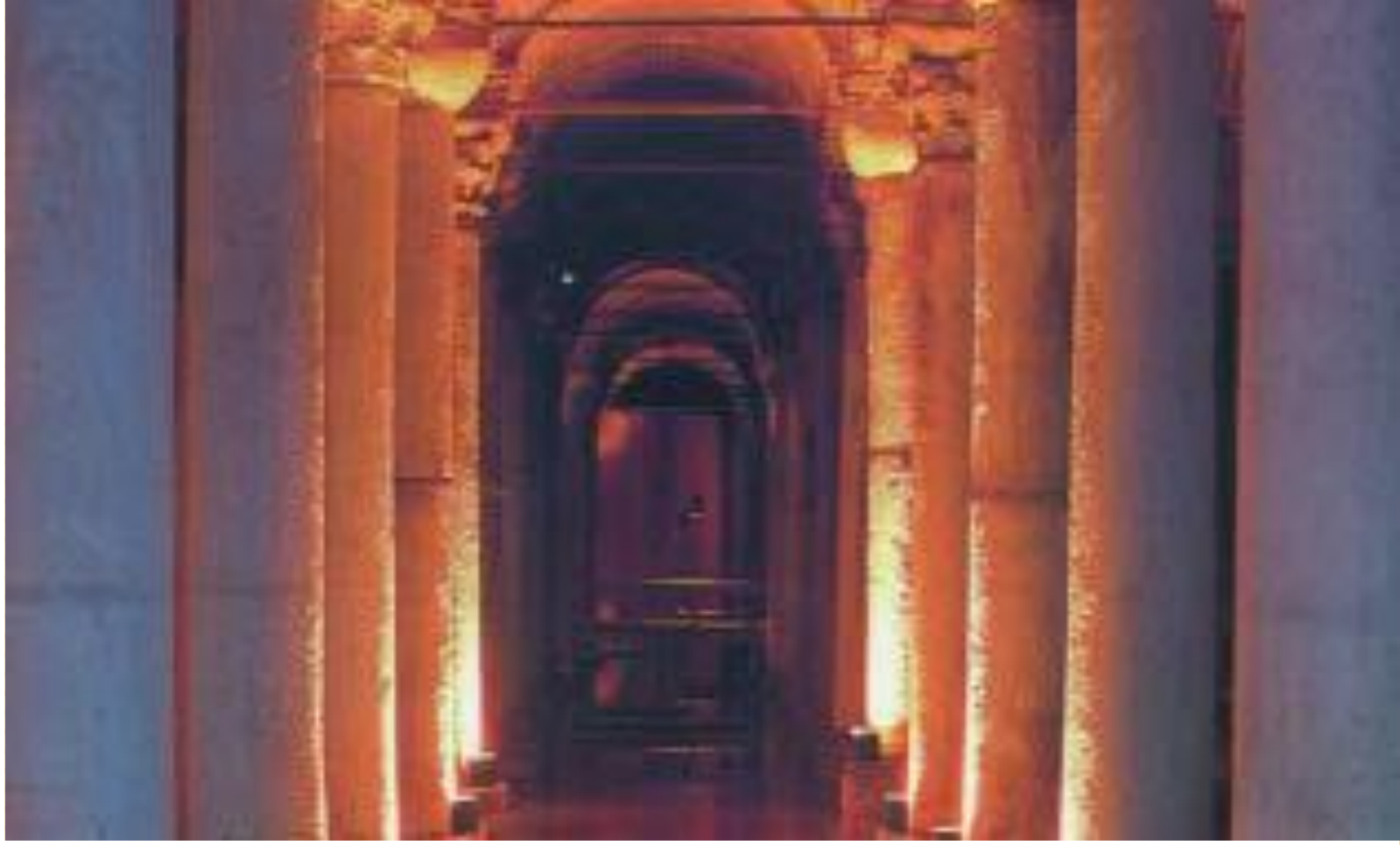

Ayasofya, İstanbul

Kubbeli bazilikaların, orta neflerin merkezindeki kare bölümler kubbe örtülüdür. İlk yapı bazilikal plânlıdır. 532'de yanan yapı Jüstinyen zamanında kubbeli olarak inşa edilmiştir.

Tekfur Sarayı, İstanbul

Yerebatan Sarayı, İstanbul

Yedikule, İstanbul

BİZANS KRAL SARAYLARININ BAHÇELERİ

BİZANS BAHÇELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Bizans kralları balkon ve teras bahçelerini çok severlerdi Justinien-I için yazılmış bir şiirde böyle bir bahçe içinde, fevkalade bir deniz manzarasına bakan sarmaşıklarla kaplı terası olan bir ev anlatılmıştır. Bu tip teras bahçeleri anlatan minyatürler XI ve XII . yy İncil ve dua kitaplarında çok rastlanmaktadır.

BİZANS BAHÇELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Bizans döneminde bahçeler genellikle saraya yakın yerlerde, yani Suriçi'nde bulunuyordu.
- Bizans bahçelerinde su tesisleri ve süslemelerine çok önem verilmiştir. Bu eğilimde doğunun etkisi göze çarpar
- Su tesislerinde kıymetli taşlar ve madenler kullanmak bir gelenek haline gelmiştir.
- Havuzlar etrafında madenlerden yapılmış hayvan figürleri kullanılır ve bunlardan sular fışkırdı

KAİZER (BÜYÜK)SARAY BAHÇESİ

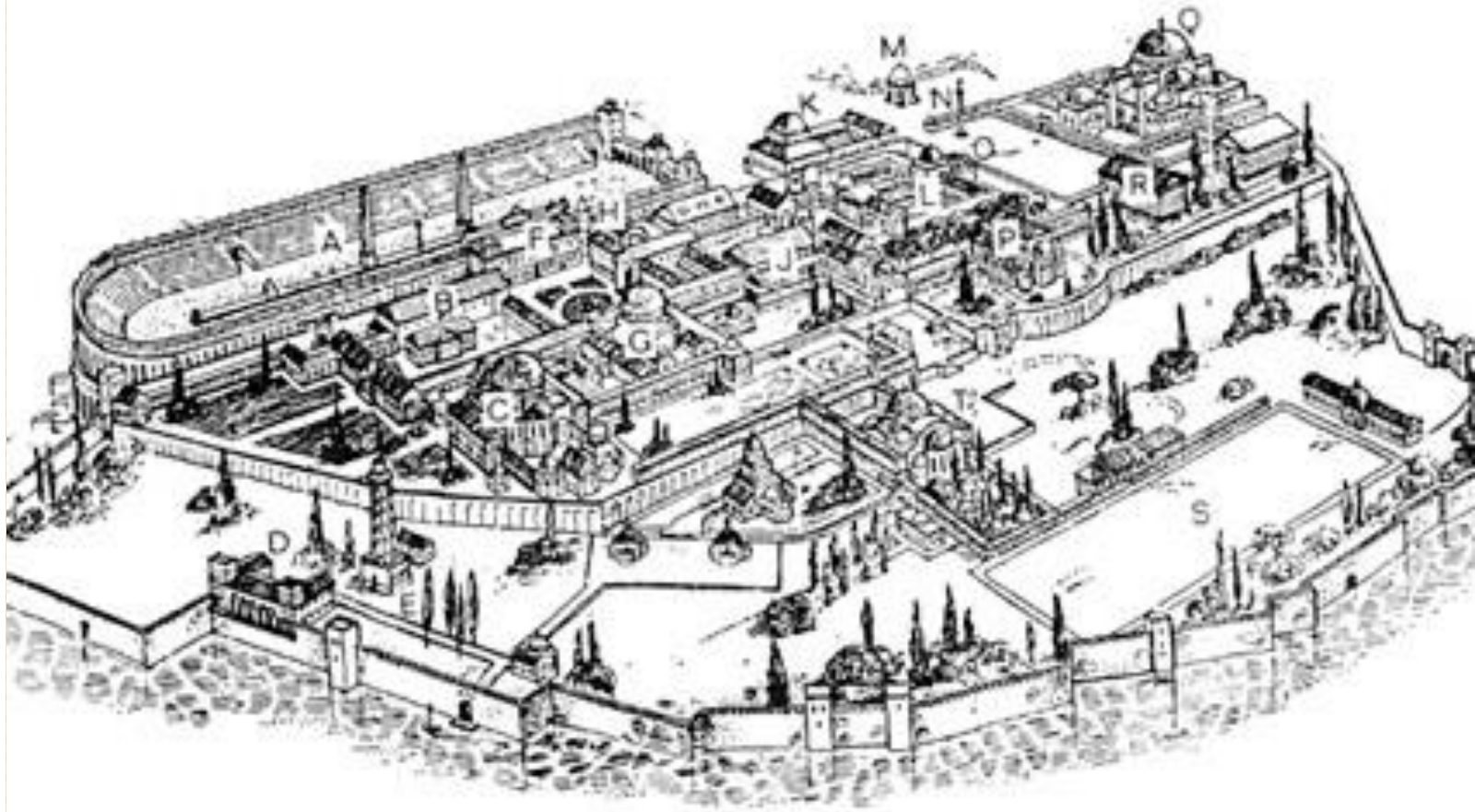
- Konstantin 330 yıllarında temelini attığı Kaizer Sarayı hemen hemen her imparatorun ekleriyle X. asırda büyük bir mimari yapı kompleksi haline gelen yapı mimarisinin ve bahçelerinin güzelliği ile uzun yıllar gözleri kamaştıran bir eser olmuştur

KAİZER (BÜYÜK)SARAY BAHÇESİ

- Sultan Ahmet camii yerinde yapılanmış, bugün tamamen yok olan Büyük Saray teraslar üzerine inşa edilmiş bir çok yapı grubunu kapsayan, içinde kilise ve yaşama birimlerini barındıran, kapalı, iç avlulardan oluşan bir komplekstir.

KAİZER (BÜYÜK)SARAY BAHÇESİ

- Büyük kolanadlı avlusu zengin, değişik konu ve sahnelere ilişkin motiflerin oluşturduğu mozaik döşeme kaplamalarına sahiptir; tasarım ve renk kullanımı olarak sıra dışıdır. Avluda ayrıca havuzlar, çeşmeler ve madeni figürler de kullanılmıştır.

Büyük Saray

Tekfurlar Sarayı (Büyük Saray)

Büyük Saray kalıntıları

BLAKERNE SARAYI

- XII. Asırda Haliç sırtlarında yapılan birçok avlu kompleksi şeklinde gelişen sarayın 3 katlı bir bölümü günümüze kadar ulaşmıştır.
- Geniş peristil avluların düzenlerine ilişkin yeterli bilgi bulunmayışına karşın, tarihi kaynaklardan bahçedeki havuz ve kanalların içlerinin altın ve gümüş gibi kıymetli madenlerle kaplı olduğu söylenmektedir

TRİKONCHOS SARAYI

- IX asrın ilk yarısında inşa edilmiştir. Roma da ki Hadrian Villası ile benzerlik gösterir.
- Üç istiridye kabuğu şeklindeki salonlar anlamına gelmektedir. Üç büyük kapıdan sigma adıyla anılan bir antreye girilir. Ve burada oblong biçiminde önü açık bir odaya geçilirdi sigma bir gösteri yeri mahiyetindeydi. Buradan dans ve gösterilerin yapıldığı avluya bakılırdı.

TRİKONCHOS SARAYI

- Basamaklar sigmadan perstil bir avluya açılırdı. Bu avlunun ortasında tunçtan yapılmış, kenarları gümüş olan altından yapılmış çam kozalağı ile süslenmiş bir havuz bulunurdu. Oldukça pahalıya mal olmuştur
- Bu havuzlar bayramlarda meyve antep fıstığı, badem, çam fıstıkları ile doldurulurdu. Altın kozalaklı fıskiyyeden içkiler akardı.

TRİKONCHOS SARAYI

- Sigmanın doğu ucunda tunçtan yapılmış iki aslan vardı ağızlarından su fışkırırdı bu su Sigma da bulunan kâse ve çukurlara dolardı.
- Sigma'nın diğer tarafında kilise mihrabı veya hemizyklium bulunurdu.
- Maalesef sarayın bahçesindeki bitkiler ve düzenlemelerine ait çok aydınlatıcı bilgi yoktur.

KAİZER BASİLEİOS BAHÇESİ

- Ağaçları, çiçekleri ve sürekli akan suyu ile cennet görünüşüne sahiptir.bahçeyi çevreleyen galerilerde dini resimler yer alırdı
- Bahçenin batı kısmında bir kilise vardı.
- Oyun oynanması içinde bahçe içerisinde meydancıklar vardı

BİZANS BAHÇELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Bizans bahçelerinde yapay şekilde kullanılan materyallerin yanında güçlü bir naturalizm eğilimi de görülür. Nitekim en sevilen fıskiye biçimi çam kozalağı şekli idi

EUSTATHİUS'UN BAHÇEYE DAİR ANLATTIKLARI

- Teselya taşından yapılmış siyah ve beyaz mermerle süslü bir çanağın ortasında yer alan sütundan, su binlerce zerre halinde fişkırmakta sütunun üzerinde bulunan kartal kanatlarını suya dalacakmış gibi açmış ve gagasından su fişkırmakta idi.

EUSTATHİUS'UN BAHÇEYE DAİR ANLATTIKLARI

- Tabandaki çanağın kenarına ayağını dayayıp su içmekte olan keçiyi sağan bir çoban heykelinin bulunduğu ve kompozisyonda yer alan çeşitli kuşların gagalarından akan suyun kuş civıltıları çıkardığını bütün bu tertibin etrafının etrafında mermer bankalar ve üzerinde mersin bitkisinden oluşan yeşil bir çatıdan oluştuğunu anlatır.

PİSKOPOS CUITPRAND'IN BAHÇE TASVİRLERİ

- Costantinopole sarayında Kaizer'in büyük taht salonunda tunçtan yapılmış ve altınla kaplanmış bir ağaç yer alırdı. Ağacın dallarında tunç ve altın kaplama kuşlar bulunur ve mekanik olarak öterlerdi. Tahtın yanında altın kaplama tunçtan aslanların olduğu bunların kuyrukları ile yeri dövdükleri ve hareketli dillerinin olduğu anlatılmaktadır.

BİZANS KIR SARAY BAHÇELERİ

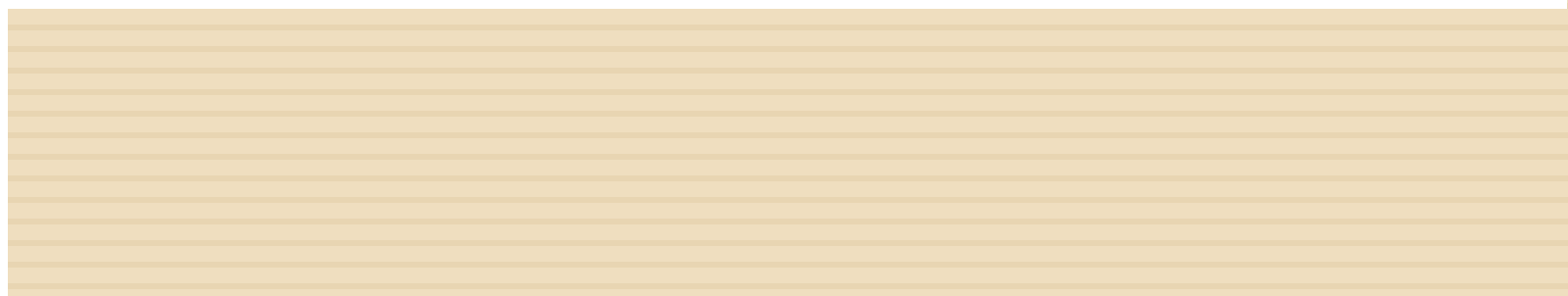
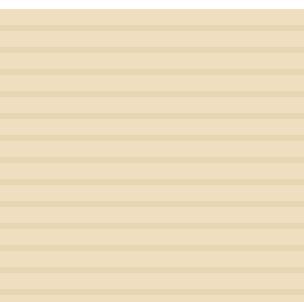
- Bizans kır saraylarının bahçeleri şehir bahçelerinden farklı düzenlenirdi. Bizanslılar avcılıktan hoşlanırlardı. Yazlık saraylar daha ziyade büyük av parklarının içinde kurulurlardı.

PHILOPTION PARKI

- Şehrin içinde geniş duvarlarla çevrilmiş bir orman vardı. İçinde çeşitli av hayvanları bulunurdu. Kanallar,göller,çukurluklar ve tepecikler vardı ki buralara hayvanlar sığınırdu. Bu park içinde muhteşem bir saray vardı Kainzer bu sarayı yazın kullanırdı.

BİZANS DÖNEMİ İSTANBUL GÖRÜNTÜLERİ

- Fransız sanatçı Antoine Helbert, İstanbul'daki Bizans kalıntılarını inceleyerek o dönemin eserlerini tekrar canlandırdı. Sanatçı, gördüğü binalardan, manzaradan, yıkıntılardan yola çıkarak şehri adeta yeniden oluşturdu.

www.Haberler.com

www.Haberler.com

[www Haberler.com](http://www.Haberler.com) PREMIER SÉNAT AVANT LA SEDITION DE NIKAI

Teşekkür ederim.